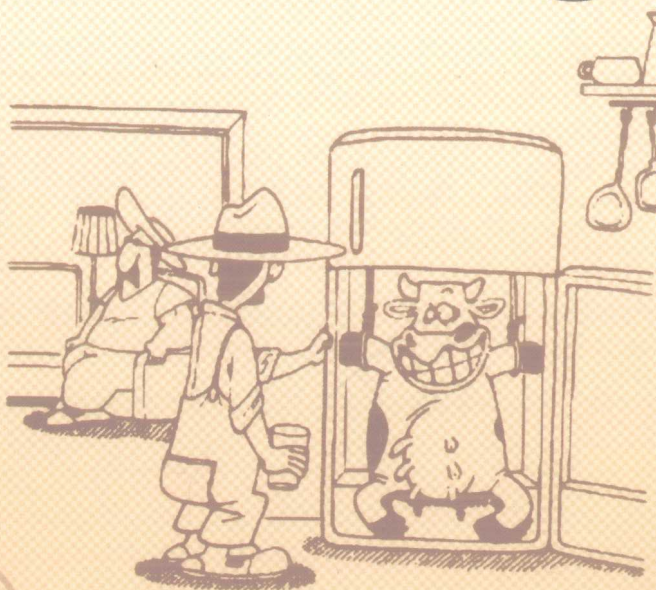

ءار ەل كۈلدۈرگىلەرى

شىنجاڭ خەلق باسپاسى

ءار ەل كۆلدەرگىلەرى

قۇراستىرعان : ۋاڭ لۇ
خاتىرلادان اۋدارغان : ءماجىتقان سەيسەنباي ۇلى

شىنجاڭ خالىق باسپاسى
ءۈرۈمچى 2009

图书在版编目(CIP)数据

中外笑话:哈萨克文/王路编;买吉提汗译. —乌鲁木齐:新疆人民出版社,1989.1(2009.5重印)

ISBN 978-7-228-00697-7

I. 中... II. ①王... ②买... III. 笑话—作品集—世界—哈萨克语(中国少数民族语言) IV. I17

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2009)第 078764 号

责任编辑: 乌拉孜别克

责任校对: 达吾列提

封面设计: 夏提克

中外笑话(哈萨克文)

王路 编

买吉提汗 译

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路 348 号 邮政编码:830001)

新疆新华书店发行

乌鲁木齐八家户彩印有限公司印刷

787×1092 毫米 32 开本 8.375 印张

1989 年 1 月第 1 版 2009 年 5 月第 2 次印刷

印数:5600——7600

ISBN 978-7-228-00697-7 定价:12.00 元

بۇل كىتاپ 1987 - جىلى ساۋىردە فۇجيان ورەندەر باسپاسى جاعنان
1 - رەت باسلىغان بولاتتىن ، سول نۇسقاسىنىڭ 1 - باسلىۋى بويىنشا
اۋدارىلدى .

本书根据福建少年儿童出版社 1987 年 4 月第 1 版第 1 次印刷本
翻译出版。

جاۋاپتى رەداكتورى : ورازبەك قاناپىن
جاۋاپتى كوررەكتورى : داۋلەت باۋىرجان ۇلى
مۇقاباسىن جوبالاعان : شاتتىق اخسا

مارەل كۈلدەرگىلەرى

*

شىنجاڭ خالىق باسپاسى باستىردى
(ئۇرۇمچى قالاسى ، ۋىتۇستىك ازاتلىق كوشەسى ، 348 - ۋۇلا)

شىنجاڭ شىنخۇا كىتاپ دۇكەنىنەن تاراتىلدى

ئۇرۇمچى باجياخۇ ئۇستى باسپا شەكتى

سەرىكتىگىندە باسلىدى

فورمات 1/32 1902×787 ، 8.375 باسپا تاباق

1989 - جىل ، قاڭتار ، 1 - باسپاسى

2009 - جىل ، مامىر ، 2 - باسلىۋى

تيراجى : 5600—7600

ISBN 978—7—228—00697—7

باعاسى : 12.00 يۋان

مازمۇنىنان تۇسىنىك

كۈلدىرگى قىسقا ، تارتىمىدى ، يۇمورلى دا قىزىقتى ، شەنەۋ قۇۋاتى كۈشتى كەلەدى . سونىڭ ئۈشىن قالىڭ قاۋىم قۇمارتادى ، اسىرەسە ورەندەر ەرەكشە قىزىعادى .
بۇل كىتاپقا ەلىمىزدىڭ جانە شەتەلدەردىڭ ىدەيالىق مازمۇنى
اقاۋسىز ، تارتىمىدى جازىلغان كۈلدىرگىلەرنەن سۇرىپتالىپ
ەنگىزىلگەن .

مازمۇنى

1	جۇڭگو كۈلدىرگىلەرى
115	شەتەل كۈلدىرگىلەرى

جۇڭگو كۈلدىرگىلەرى

بامبۇك جانە شەلەك

پاڭ جىڭكۈن — چىڭ پاتشالىقىنىڭ چىنلۇڭ جىلدارىدا ،
ھىنان ولكەسىنىڭ دىڭجۇ ايماعىدا جاساعان ادام ەدى . ول
ەمتىحانغا قاتناسۇغا بارغان جولىدا ەمتىحان الۋشى ونىڭ دىڭجۇ
ايماعىنىڭ زەردەلىسى ەكەننى ەستىدى دە ، جازباشا ەمتىحان
النىپ بولغان سولڭ ، قاساقانا اۋىزشا ەمتىحان الادى . ەمتىحان
الۋشى :

— ەي ، پاڭ جىڭكۈن ، بۇرىن چاڭجياڭنىڭ تۈستىگىندە
مانساپ ۇستاپ تۇرغان كەزىمدە ، سول ۇڭىردىڭ شەلەگىنىڭ
ۇلكەن بولاتىندىعىن كورگەن ەدىم ، — دەيدى .
پاڭ جىڭكۈن سىپايلىقپەن :

— ۇلكەندىگى قانداي ەكەن ؟ — دەپ سۇرايدى . سوندا
ەمتىحان الۋشى :

— ورتان بەلىنە دەيىن سۇ قۇيىلعان بۇل شەلەكتىڭ ئىشىنە
توعىز سىمىر جاتىپ الپ ، قۇيرىقتارىمەن بەرگى ەرنەۋىن
سابالاعاندا ، ارعى ەرنەۋىنىڭ سۋى بىلق ەتپەۋشى ەدى ، — دەيدى .
پاڭ جىڭكۈن :

— تاقسىر ، ونىڭ تاڭعالارلىعى جوق . بالا كەزىمدە
اۋىلىمىزداى مەكتەپتە وقىپ جۇرگەندە ۇبىر ەرەپاسىز بامبۇك
بورەننى كورگەن ەد — ۇزىندىعى قانداي ەكەن ؟ — دەپ
سۇرايدى .

— سودان ئېىر جىل بۇرىنقى مىزام اىيىنىڭ ون بەس
جاڭاسىندا ، ئېىر ادام سول بامبۇكتى كوتەرىپ الپ ،
مەكتەبىمىزدىڭ الدىنان وتكەن ەدى . سودان كەلەر جىلغى ماۋسىم
اىيىنداى قىياق كۇرىش مەرەكەسىندە بامبۇكتىڭ ارتى
مەكتەبىمىزدىڭ الدىنان الى سۇيرەتلىپ ئوتىپ جاتقاننىن
كوردىم ! — دەيدى . ەمتىحان ئۇشى :

— دۇنيەدە وسىنداى دا ئۇزىن بامبۇك بولۇشى ما ەدى ! —
دەپ تاڭىرقاي سۇرايدى .

سوندا پاك جىڭكۇن يىباللىقپەن :

— تاقسىر ، ەگەر ونشالىق ئۇزىن بامبۇك بولماسا ، ئسىز
ايتقان ئلكەن شەلەكتى نەدەن جاسار ەدى ؟ — دەپتى .

كەلگەن ەكەن شەكەلەرىن جارالاپ

بۇرىنقى زاماندا كوپ ئجۇرىپ ، كوپتى كورگەن بىرەۋ
بولىپتى . ئېىر كۇنى ول ئېىر دەڭگە تۇنەي جاتىپتى . ول ئتورت
بۇرىشتاپ جاپىراقتالغان ون سەگىز تال سىير ەتنى ، ەكى تاباق
كۇرىشنى الپ شىعپ ، دەڭشىنىڭ ايلەنە پىسىرىپ بەرۋدى
ئوتىنىپتى . دەڭشىنىڭ ايلەلى پايداكوس ، ئارى سىير ەتنە قۇمار
جان ەكەن . سىير ەتنىڭ ئار كەسەگىنەن كەسىپ الپ
وتىرىپتى .

دەڭشىنىڭ ايلەلى بىردەمنەن كەيىن پىسىرغان ەتنى بۇنى
بۇرقىراتا قوناعىنىڭ الدىنا اكەلىپ قويا قويغاندا ، الگى ادام سىير
ەتنەدىگى وزگەرىستى ئېىر كورگەن جەردەن - اق سەزە قويىپتى
دا ، قاباعىن ئتۇيىپ ، بلای دەپ ئېىر شۇماق سىقاق ولەڭ
قۇراپتى :

شەپكە سالىدىم ون سەگىز باتىرىمدى سارالاپ ،

قايتىپ كەپتى جۇپتارى دا جازىلماي .
ەشبر شەين بولماسا دا ولاردان ،
كەلگەن ەكەن شەكەلەرىن جارالاي .
دەڭشىنىڭ ايەلى قۇلىعىن ونىڭ ءبىلىپ قويغانىن بىلسە دە ،
سىر ەتىن قايتارعىسى كەلمەپتى . قوناق ادەبى پەيىلىن
تۇسرگەنسپ :

— بايىشە ، اۋىرە بولىدىڭىز عوي ! تاماققا
كەلىڭىز ، — دەپتى . دەڭشىنىڭ ايەلى ئىقتاي جالداپ :
— «ەر جىگىت ۇيدەن قىرىق قادام شىقسا ءمۇساپىر» —
دەگەن ەمەس پە . قوناقتىڭ تاماعىنا ورتاق بولعانىم ءجون ەمەس
قوي ! — دەپتى . سوندا جولاۋشى سالعان جەردەن :
— و ، نە دەگەنىڭىز ، «ەر ازىعى جولدان» دەگەن ەمەس
پە ، سىزگە ەت پىسىرتىپ ەدىم ، ءسىز جان - جاقى تولىق
ويلاپ ، بۇگىن كەرەك تاماق ەرتەڭ دە كەرەك قوي دەپ ءار
جاپىراق ەتتەن ءبىر - ءبىر كەرتىم كەرتىپ الپ قالپىسىز . ۇز
بايىشەم دە ءبۇيتىپ ويلاماس ، — دەپتى .
دەڭشىنىڭ ايەلى بۇل جولاۋشىنىڭ وڭاي - وسپاق ادام ەمەس
ەكەنىن سەزىپتى دە ، ونىڭ بىرقىنا كونىپ ، الپ قالعان سىر
ەتىن كەلەسى كۈنى تاڭەرتەڭ ۇزىنە پىسىرىپ بەرىپ جولنا
سالىپتى .

ۇكىم

جاڭ جانە جيا اتتى ەكى ادام ءبىر ۇلكەن بالق ۇستاپتى .
سوندا جاڭ تۇرىپ :
— اۋ مەنىكى ، بالقى مەن الامىن ! — دەسە ، جيا تۇرىپ :
— بالقى اۋلاپ العان مەن ، ماعان بەرەسىڭ ! — دەپتى .

وسلايشا ەكەۋى بىرنە - ۋىرى بىرىق بەرمەي ، توبەلەسۋگە
دەيىن بارپىتى . اقىرى اكىمگە بارپ ، ۋادىل كەسىم
كەستىرمەكشى بولپىتى . سويتسە ، اكىم قىاناتشىل ەكەن دە ،
داۋدىڭ ۋمان - جايىن ۋەسىپ بولغان سوڭ دەرەۋ قالامىن الا
سالىپ ، بىلاي دەپ ۋكىم شىعارپىتى :

— جاڭ ، جيا اتتى ەكەۋىڭ ،

بالتىقا تالاسىپ كەلىپسىڭ .

سۈرىلەپ جەيىمىن بالىقتى ،

تۈگەسىن وسىمەن داۋلارىڭ .

ەكەۋى جامبىلدىن ايدالىپ شىعارىلادى . ۋسويتىپ ، اشۋمەن
ۋكىنىشتەن «ۋوش الۋ كەرەك» دەگەن بايلامعا كەلەدى . ولار
اقشا قۇراپ ۋبىر تابىت ساتىپ الادى دا ، وتىرىك تالاسقان بولپ ،
اكىمگە قاساقانا شاعىم ايتا كەلەدى . «بالىقتى عوي سۈرىلەيىمىن
دەدىڭ ، تابىتتى قايتەر ەكەنسىڭ بالەم !» — دەپ ويلايدى ولار .
اكىم ، داۋدىڭ ۋمان - جايىن سۈراپ بولغان سوڭ ، تىتتەي
دە ۋارى - ۋسارى بولماستان ، قالامىن الا سالىپ بىلاي دەپ ۋكىم
شىعارادى :

جاڭ ، جيا اتتى ەكەۋىڭ ،

تالاسىپ قالپىسىڭ تابىتقا .

قاقپاعىن سەندەر الڭدار ،

كەبەجەسى وقىر بولسىن اتما .

كەمىندە ۋبىر ەسە ارتتىرام

ماقتاناشاق بىرەۋ ۋبىر كۈنى دۋفۇدىڭ :

— قوس سارعالداق ۋان سالادى ورماندا ،

ۋبىر تىزبەك اق قۇتان ۋجۈر اسپاندا . — دەگەن ولەڭىن

وقىعان سولك :

— بۇل ونشا تارتىمدى جازىلماعان ولەكە ەكەن . مەن جازسام
كەمىندە ءبىر ەسە ارتتىرام ! — دەپ ءبوسىپتى .
— وندا جازىپ جبەرشى ، كوپشىلىك كورسەن ! — دەپتى
جۇرت .

— ءتورت سارعالداق ءان سالادى ورماندا ،
ەكى تىزبەك اق قۇتان ءجۇر اسپاندا .
— كوردىڭدەر مە ! ءبىر ەسە ارتتىرماي قايتتىم ؟ — دەپتى
الگى ادام .

وين ءنومىرىن تالداۋ

① حان ۋدىدىك ۇيعارۋى بويىنشا ءبىر اكىم جۇڭلاڭجياڭ^①
دارەجەلى مانساپەن يەلاڭ ەلىنە ەلشى بولپ بارادى . ول حان
پاتشالىعىنىڭ ايباتى مەن ابرويىن كورسەتۋ ، مادەنيەتنى تاراتۋ
ءۇشىن جاساۋىل ەرتىپ الۋدان تىس ، پاتشا ورداسىنىڭ وين
- ساۋىق ۇيرەمسەنەن ءانشى ، كۇيشى ، بيشلەردى سعايلاپ الا
جۇرەدى .

ول اراعا بارعان سولك ، يەلاڭ پاتشاسىنا قۇرمەت ەتىپ ،
العاشقى وينىنىڭ ءنومىرىن پاتشاعا تالاداتى . يەلاڭ پاتشاسىنىڭ
ءۋازىرى پاتشانىڭ حات تانىمايتىنىن ءبىلىپ ، كۈلكىگە قالىپ
جۇرمەسىن دەپ ، حات تانىتىن بىرەۋدى اقىلشىلىققا الۋدى
ايتادى . بۇل ۇسىنىسقا اشۋلانغان پاتشا :

— بۇل نە دەگەننىڭ ؟ وسىنداى ماردىمسىز ءس تە قولىمنان
كەلمەي مە ؟ — دەيدى .

① جۇڭلاڭجياڭ — مانساپ اتى . — اۋد .

«ۋازىر امالسىزدان خان پاتشاسىنىڭ ەلشىسى تىزگەن ويىن نومۇرى قاعازىن قولىنا ۇستاتادى . پاتشا ونى الپ قاراسا ، قاعاز بەتى تولعان قارا شىماي ، نە نارسە ەكەننى بىلمەي ، قاعازدى نۇسقاپ تۇرىپ :

— بۇل نە نارسە ؟ — دەپ سۇرايدى .

— ويىن نومۇرى ، — دەپ جاۋاپ بەردەدى . سوندا پاتشا :

— وندا الدىمەن «ويىن نومۇرى» دەگەن

ولەڭدى ايتىڭدار ، — دەيدى . ەلشى بۇل سوزدى ەستىگەندە

كۈلكىسى كەلىپ ، ارت جاعىندا تۇرغان بىرەۋگە : «بىلجىراپتى»

دەپ سىبىرلايدى . بۇل سوزدى قۇلاعى شالىپ قالغان پاتشا جالما

- جان :

— سوڭىنان «بىلجىراپتى» دەگەن ولەڭدى ايتىڭدار ، —

دەپ سوعادى .

جاسىڭ قانشادا؟

بىرەۋ ۇزىنىڭ ۇمر تارىخىن بىلاي دەپ جازىپتى :

— پاقىرىڭىز باستاۋىشتان داشۋەگە دەيىن ون التى جىل

وقىپ ، ودان سوڭ ۇش جىل اسپىرانت بولىدىم . شەتەلگە

شەيپ ، تورت جىل وقىپ دوكتورلىق تاجى كىدىم ، ەلگە قايتا

ورالغان سوڭ ، جەتى جىل اسكەر بولىدىم . ودان ۇكىمەت

جۇمىسىنا اۋىسىپ ، وندا حاتشى ، بولمى باستىعى ، مەكەمە

باستىعى سياقتى مىندەتتەردە سەگىز جىل بولىدىم ، اۋدان

دارەجەلى شەن العان جەرىم تاعى بار . مانساپتان زەرىككەن

سوڭ ، ون جىل جازۋشىلىقپەن شۇعىلدانىپ ، بۇرىندى - سوڭدى

حالىقارالىق جازۋشىلار قوعامىنا ، مەملەكەتتىك جانە ولكەلىك ،

قالالىق ، ايماقتىق ادەببەتتىلەر قوعامىنا مۇشە بولىپ ، اتى

شىققان اقىن ، قالامى توسەلگەن جازۋشى دا بولغانىمىن . قۇر
اتاققان پايدا تۈسپەگەن سوڭ ، پايدالى جاعىن كوزدەپ ، ساۋدامەن
ون جىلدى ارتقا تاستاپ ، اسپۈزىلعا جاۋاپتى بولدىم . مۇنى
مەڭگەرۋشى دارەجەلى ءمانساپ دەشى ؟ پا ! — دەگەن ەكەن .

وسى كەزدە مۇنى تىڭداپ تۇرغان ءبىر كاريا :
— ءوزىڭ قانشاعا كەلدىڭ ؟ — دەپ سۇراپتى ودان .
— قىرىقتىڭ قىرقاسىنا شىعپ قالدىق قوي ، — دەپ
جاۋاپ بەرىپتى الگى ادام .

— جاسىڭ عوي تولقىسىپ تۇر ەكەن . ءبىراق ايتقان
تارىختا قاراعاندا ، سەكسەن بەس جاستى قۇسىرىپسىڭ . ءوزىڭ
ون التى جىل وقۇڭدى تاۋىسىپ ، اسپىراتتىق اتاعىڭدى الپ
بولعان سوڭ تۇلعياننان امانبىسىڭ ؟ — دەگەن ەكەن ءسوزىن
تىڭداپ وتىرعان كاريا .

ءسوز ۇيرەنۋ

باياعىدا ، بايلىعى ەلدەن اسقان ، التىن - كۈمىسى تاۋداي
ۇيىلگەن اتاقتى ءبىر باي بولپىتى . ەرلى - زايىپتى ەكەۋىنىڭ
باسقا جاعىنا كوڭىلى جادىراڭقى بولسا دا ، ءبىر سىكە بولا قاتتى
نالۋلى ەكەن . ەرچەتكەن جالعىز ۇلدارى مەڭىرەۋ ەكەن .

كورشى - قولادارنىڭ مازاعىنا قالمايىق دەپ ويلاعان
ەرلى-زايىپتى ەكەۋى ۇلىنا ءۇش ءجۈز ءسارى كۈمىس بەرىپ ،
ونەر ۇيرەنۋگە جىبەرەدى . بالاسى جۇرەر كەزدە اكەسى مەن
شەشەسى ۇلىنا :

— جولىشباي ەلدەن جاقسى ءس كورسەڭ ۇيرەنىپ ال ،
كۈمىسىڭ تاۋىسلان سوڭ قايتىپ كەل ، — دەپ تاپسىرادى .
ۇلى ءۇش ءجۈز ءسارى كۈمىستى الپ جولعا شىعادى . ول

جۈرە-جۈرە ئېىر وزەننىڭ جاعاسىنا كەلگەن كەزدە وزگە ئېىر
جولاۋشىنىڭ سۇداغى ئجۇزىپ جۇرگەن بالققا قاراپ :

— ئجۇزىپ جۇرگەن بالقىقتى - اي ، ونى
ۇستارعا اۋ بولسا ، — دەگەن ءسوزىن ەستىپ قالادى دا ،
ودان :

— اعاي ، اعاي ، نە دەيسىز ؟ ايتىپ بەرسەڭىز ئجۇز ءسارى
كۇمس بەرەين ، — دەيدى .

الگى ادام قايتالاي ايتىپ بەرەدى . ول بۇل ءسوزدى جارم
كۇن جاتتاپ ۇيرەنىپ الادى دا ، جولاۋشعا ئجۇز ءسارى كۇمس
بەرەدى .

ول بەت العان جاعىنا تاغى دا جول الپ جالعىز عاشتان
سالعان كوپىرگە كەلەدى . وسى كەزدە قارسى الدىنان ئېىر كاريا
كەز بولپ ، كوپىردەن ءوتۇدىڭ قىن ەكەنن كورپ كۇرسىنە :
— ئاي ، قوس عاش بولسا يگى ەدى ، جالعىز عاشتىڭ
قىنى - اي ! — دەيدى . مۇنى ەستىگەن ول :

— اتاي ، اتاي ، نە دەيسىز ؟ ايتىپ بەرسەڭىز ئجۇز ءسارى
كۇمس بەرەين ، — دەپ قۇدالاي سۇرايدى . كاريا الگى ءسوزىن
قايتالاي ايتىپ بەرەدى . ول ، بۇل ءسوزدى ەت پىسىرم ۋاقت
جاتتاپ الادى دا ، كرياعا ئجۇز ءسارى كۇمس بەرەدى .

ول تاغى بلگەرلىەيدى . جولشباي ئېىر اۋىلدىڭ قاسىنان
ءوتىپ بارا جاتىپ ، تەزەك تەرىپ جۇرگەن ئېىر كىسىگە كارى
قانشق ءيتتىڭ ارسىلداي ءۇرىپ ، تەبىتىپ جۇرگەنن كورەدى .
تەزەك تەرگەن ادام :

— كارى قانشق برسىما ، قاعىپ الام ءتسىڭدى ، — دەيدى
دە ، تايعىن سىلتىپ - سىلتىپ قالىپ ، ءيتتى قۇالاپ جبەرەدى .
وسى كەزدە ول :

— اعاي ، اعاي ، نەمەنە دەدىڭىز ؟ ماعان ۇيرەتىڭىزشى ،

ءجۇز ءسارى كۇمس بەرەين دەپ ، — تاقىمداي سۇرايدى .
تەزەك تەرۋشى الگى ءسوزىن قايتالاي ايتىپ بەرگەن سوڭ ، ول
مۇنى دا قاز - قالپىندا جاتتاپ الادى دا ، قالعان ءجۇز ءسارى
كۇمىسىن وعان بەرىپ ، ءوزى ۇيىنە قايتىپ كەلەدى . شال مەن
كەمپىر ۇلىنىڭ ونەر ۇيرەنىپ كەلگەنىنە قاتتى قۇانىپ ، كورشى
- قولڭدارىن شاقىرىپ ، ولارعا ۇلىنىڭ «اۋسەلەسىن»
كورسەتپەك بولادى . كورشىلەرى كەلگەن سوڭ ، شەشەسى
قۇيرعان كۇرىش سالعان ءبىر شىنى شايدى ۇلىنىڭ الدىنا قويادى
دا ، ساقپى بەرۋدى ۇمىتىپ كەتەدى . مەڭىرەۋ ۇلى :

— ءجۇزىپ جۇرگەن بالىقىقتى - اي ، ونى
ۇستارعا اۋ بولسا ، — دەيدى . مۇنى ەستىگەندە شال مەن
كەمپىر شتەي ءماز بولادى . كورشىلەرى دە مەڭىرەۋ بالاسى
راسىندا ءدىلمار بولعان ەكەن دەپ ويلايدى . اكەسى ونىڭ
شىنىسىنا سىڭار ساقپى قويا سالادى . مەڭىرەۋ ۇلى :
— قوس اعاش بولسا يگى ەدى ، جالعز اعاشتڭ قىينى -
اي ، — دەيدى .

بۇرىنغىدان ارى دال بولعان باي جانە ءبىر سىڭار ساقپى
اكەلىپ بەرەدى . قۇيرعان كۇرىشتى جەپ وتىرعان ۇل باسىن
كوتەرىپ قاراسا ، شەشەسى وزىنە قاراپ كۇلىپ تۇرىپتى . ونىڭ
ەسىنە ۇيرەنگەن ءۇشىنشى ءسوزدى ءالى ايتپاعاندىعى تۈسە
كەتىپ ، جالما - جان :

— كارى قانشىق بىسىما ، قاعىپ الام ءتىسىڭدى ! — دەپ
سوعادى . وسى كەزدە كورشىلەرى قىران كۇلكى بولادى .
شەشەسى قۇسالانغاننان جەرگە كىرە جازدايدى .

دۇفۇ ساتۇشنىڭ ايعايى

زامانىدا ءبىر ءۋازىر ءۇندى بىرەۋ تاۋىپ ايعايشى ەتپەك بولپتى . ءبىر كۈنى ول كوشەدە كەلە جاتسا ، ءبىر ادام :
— دۋ - فۇسا - تا - مەن ! — دەپ بار داۋىسمەن وزاندا تىپ كەلە جاتپتى . داۋىسنىڭ قۇلاق تۇندىرارلىقتاي ءۇندى ەكەنىن بايقاعان ءۋازىر : «مىناۋ ءبىر تابىلمايتىن ادام ەكەن» — دەپ ويلاپ ، دۇفۇ ساتۇشىدان :

— ورداعا بارىپ ايعايشى بولاسىڭ با ؟ — دەپ سۇرايدى .
ول قاراسا ءۋازىر ەكەن . ماقۇل دەمەي امال نە ؟ ءبار ايتقانى :
— پاقىرىڭىز ، دۇفۇ ساتۇدان باسقانى بىلمەۋشى ەدى ، — دەيدى . ءۋازىر تۇرىپ :

— وقاسى جوق ، قاسىڭدا مەن تۇرايىن . مەن نە دەپ سىبىرلاسام ، سەن سۈنى بار داۋىسىڭمەن ايعايلاپ ايتىپ بەرسەڭ بولدى ، — دەيدى .

كەلەسى كۈنى جاساقتار جىلىپ بولغان سولڭ ، ءۋازىر «تۇزۇ تۇر» — دەپ سىبىرلايدى . الگى ادام :

— ءتۈ - زۇ - تۇر ، — دەپ بار داۋىسمەن ايعايلايدى .
— ەركىن تۇر .

— ەر - كىن - تۇر .

كەنەتتەن جاساقتىڭ قايسىسى ەكەنى بەلگىسىز ، بىرەۋى «ورەسكەل» دىيىس شىعارىپ قالادى . ءۋازىر ەرىكسىز «زانتالاق» — دەپ كۈيىرلەپ ياناتتايدى .

— زان - تا - لاق ، — دەپ داۋىستايدى دۇفۇ ساتۇشى .
وسى كەزدە قوسىن دۇرلىگىپ ، جاساقتار ءبىر - بىرىنە جالتاقتاپ ، ساسقىلاقتاعاندىقتارىنان قاتارعا قالاي تۇرارلارىن

بىلمەي اڭتارىلادى .
اشۇدان ءۋازىردىڭ ءوڭى قۋارپ ، وعان :
— بۇرىنعىڭدى ايت ! — دەپ اقرادى . سوندا الگى ادام
بار داۋىسىمەن :
— دۋ - فۋ - سا - تا - مەن ! — دەپ ايعاي سالعان ەكەن .

مەكتەپتى تەكسەرۋ

ازاتىقتان بۇرىن بەلگىلى ءبىر اۋداننىڭ ورتا مەكتەبىن
تەكسەرە كەلگەن بىرەۋ ، وقۇشلارمەن اڭگىمەلەسىپ وتىرىپ :
— نىئاڭگۇڭ^① ساراينى كىم ورتەگەننىن بىلەسىڭدەر مە ؟ —
دەپ سۇرايدى .

— مەن ورتەمەدىم ، ورتەگەن مەن ەمەس ! — دەپ شۇلاپ
قويا بەرىپتى مۇنى ەستىگەن وقۇشلار ۇرەيى ۇشىپ .
تەكسەرۋشى نىزا بولارىن دا ، كۈلەرىن دە بىلمەي :
— وقۇشلارىڭنىڭ تاريختان حابارى جوق ەكەن . ولار
«نىئاڭگۇڭدى ءبىز ورتەمەدىك» دەپ سوقتى ، — دەپ مەكتەپ
باستىعىن جازىرىپتى . مەكتەپ باستىعى جايىراقات قانا :
— بۇل مەكتەپتىڭ وقۇشلارى ەجەلدەن مومىن . ولار
ورتەمەدىم دەسە ، قالاي دا ورتەمەگەندەرى راس ، — دەپتى .
تەكسەرۋشى وقۇ - اعارتۋ مەكەمەسىنىڭ باستىعىنا حات
جازىپ ، ءىستىڭ ءمان - جايىن ايتادى . كوپ وتپەي وقۇ - اعارتۋ
مەكەمەسىنىڭ باستىعى جىبەرگەن جاۋاپ حاتتى تاپسىرىپ الادى .
وندا : «ورتەلىپ كەتكەن بولسا ، وقاسى جوق ، قاراجات بوساتىپ

① نىئاڭگۇڭ - چىڭ پاتشالىعى تۇسىنداى اتاقتى قۇربلىس . سارايدىڭ العاشقى قۇربلىسى
زامانىمىزدان بۇرىنقى 212 - جىلى سالىنغان . ورنى قازىرگى شي - ان قالاسىنىڭ
نىئاڭگۇڭ قىستامىندا ەدى . چىڭ پاتشالىعى قۇلاعان كەزدە شياڭ يۈي دەگەن ادام ورتەپ
جىبەرگەن ەكەن ، — اۋد .